

Congres

Burgerparticipatie

12 september 2013

Balzaal Paleis Het Loo

VOORWOORD

Ruim 25 jaar geleden zorgde de komst van een bordeel en van woonwagendplaatsen voor veel onrust in de omgeving van de Langeweg respectievelijk het Sprengbos. Emoties liepen hoog op en er werden actiegroepen opgericht. Om juridische stappen te kunnen ondernemen werden de actiegroepen omgezet in verenigingen. Zo ontstonden de bewonersverenigingen De Naald en De Sprengen.

Toen in de daaropvolgende jaren de gemeente Apeldoorn besloot tot wijkgericht werken, bleken beide bewonersverenigingen geschikte partners. De verenigingen moesten daarvoor wel de omslag maken van actiegroep naar belangenbehartigers met een bredere doelstelling. Dat lukte en de gemeente erkende beide verenigingen als wijkraad.

De wijkraden De Sprengen en De Naald werken al jaren goed samen en toen de besturen van beide verenigingen begonnen met de voorbereiding van hun jubileum-activiteiten was het idee snel geboren om een aantal activiteiten samen te organiseren. Dat heeft geleid tot de Lodewijkparade die op zaterdag 14 september zal plaatsvinden en tot dit congres over burgerparticipatie. De Lodewijkparade is vooral feest voor de bewoners van onze wijken. We hebben echter ook de behoefte om het jubileum inhoudelijk vorm te geven door met onze partners en onze wijkbewoners stil te staan bij de ontwikkelingen op ons werkterrein.

Naar een geschikt onderwerp voor het congres hoefden we niet te zoeken. Al enige tijd is het evenwicht tussen burgers, overheid en maatschappelijk organisaties aan het verschuiven. De overheid pretendeert niet langer op alle maatschappelijke vraagstukken een antwoord te kunnen geven. In haar nieuwe beleid verwacht de overheid van burgers dat zij zelf meer

verantwoordelijkheid nemen voor het oplossen van maatschappelijke problemen en daar ook actief mee aan de slag gaan.

Burgers moeten meer gaan participeren in wat we de laatste decennia als overheidstaak zijn gaan zien. De maatschappelijke organisaties zien het hele speelveld en daarmee hun financiering ook veranderen en moeten daarom nieuwe posities kiezen.

Deze ontwikkelingen raken ons als wijkraden sterk en we willen als participerende burgers deelnemen aan de discussie. Dat is ook onze positie. Vandaar dat de titel van dit congres luidt: Burgerparticipatie.

We zijn vereerd dat we u een middagprogramma kunnen aanbieden met deskundige sprekers die alle vier op hun eigen wijze en vanuit hun eigen perspectief hun licht laten schijnen op het thema van dit congres. De dagvoorzitter zijn we erg erkentelijk omdat die ons een zware taak uit handen neemt en in de voorbereiding van dit congres onze sparringpartner wilde zijn. Verder zijn we blij met de medewerking van theater Merlijn.

Tot slot danken we de directie van Paleis Het Loo voor het welwillend ter beschikking stellen van de Balzaal voor dit evenement.

We wensen u een inspirerende middag.

*Namens wijkraden De Sprengen en De Naald,
Roelof Boekhold*

PROGRAMMA

- 14:00 Opening door Roelof Boekhold,
Voorzitter Wijkraad de Sprengen
- 14:10 Inleiding door Jaap Timmer
- 14:20 Voordracht Hans Nieukerke
- 14:50 Voordracht Marco Swart
- 15:20 Pauze
- 15:45 Voordracht Frank van Bussel
- 16:15 Voordracht Joost Vos
- 16:45 Afronding door Jaap Timmer
- 16:50 Sluiting door Wilma Goppel,
Voorzitter Wijkraad de Naald
- 17:00 Borrel
- 19:00 Einde

DAGVOORZITTER

Dr. Jaap Timmer is lector Veiligheid & Sociale Cohesie aan de hogeschool Windesheim Zwolle. Eén van de onderzoekthema's van het lectoraat Veiligheid & Sociale Cohesie betreft wijk, burgerschap & veiligheid. Jaap Timmer is tevens universitair hoofddocent Politiestudies aan de Vrije Universiteit Amsterdam. Hij studeerde sociologie aan de Rijksuniversiteit Groningen en promoveerde op het boek Politiegeweld.

dr. Jaap Timmer

DE DORPSRAAD

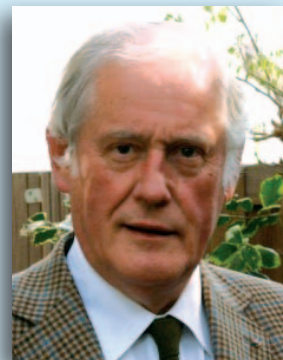
ing. J.R. (Hans) Nieukerke

Passie, gedrevenheid, verbinding maken en participatie kenmerken mijn bestuursstijl. Lang geleden begonnen als marketingmanager in het bedrijfsleven en na 10 jaar overgestapt naar de Jeugdzorg. Als algemeen directeur van de Hoenderloogroep/Glen Mills school. In die periode veel bestuurlijke functies o.a. voorzitter branch Jeugdzorg, hoofdbestuur MKB Nederland, vice-voorzitter COA en Gelre ziekenhuis en politiek bestuurder. Momenteel nog voorzitter Nevobo, Dorpsraad Hoenderloo, Hersenletsel.nl (patienten vereniging voor mensen met NAH), NUSO, Federatie van Internationale natuurbeschermingsorganisaties etc.

Ik zoek de uitdaging want dat geeft mij het plezier in werken. Lef hebben om te veranderen, te innoveren levert resultaat op en daar ga ik voor. Die stip aan de horizon.

Organisaties waar de mens centraal staat hebben mijn voorkeur.

ing. Hans Nieukerke

DE WETHOUDER

Marco P. Swart, wethouder Ruimtelijke Ordening, Volkshuisvesting, Jeugd en Onderwijs in de gemeente Deventer.

Als stadsdeelwethouder in Enschede Noord en wijkwethouder in Deventer Voorstad en Zandweerd is hij al meer dan 15 jaar bezig met invloed van inwoners op hun gemeente. Als bestuurslid van Kabelraden.nl zag hij hoe lastig vertegenwoordiging werkt, als bestuurslid van Wikimedia Nederland hoe machtig samen direct aan de slag gaan uitpakt en als hoofdbestuurslid van de VVD dat vernieuwen alleen lukt als een langetermijnvisie wordt gekoppeld aan daadkracht op de korte termijn.

Marco Swart

DE STIMULATOR

Frank van Bussel MSc, directeur KNHM.

Frank van Bussel is sinds 2010 directeur van KNHM. KNHM begeleidt burgers bij de verbetering van hun wijk, dorp of stad. De begeleiding richt zich op burgers die zelf hun idee willen realiseren ter verbetering van hun fysieke leefomgeving. KNHM is een netwerk van circa 170 professionals. Zij hebben hun sporen verdiend in het openbaar bestuur, als adviseur of ondernemer. Op vrijwillige basis begeleiden zij initiatiefnemers.

Samenvatting bijdrage: Er is een fundamentele verandering gaande in de samenleving: hoe mensen elkaar vinden, kennis delen, ideeën uitwisselen en samenwerken. Burgers nemen steeds vaker zelf het initiatief. Ze maken gebiedsplannen, richten energie- en zorgcoöperaties op of nemen het groenbeheer over van de gemeente. Dit heeft gevolgen voor de manier waarop onze democratie is ingericht en de relatie tussen burger, bedrijfsleven en overheid. We gaan van een op gezag gebaseerde, hiërarchische samenleving naar meer op onderhandeling en vertrouwen gerichte organisatievormen.

Frank van Bussel

DE ADVISEUR

Dr. J.J. (Joost) Vos, Managing Consultant bij TNO Management Consultants (Apeldoorn).
Joost Vos (1960) is organisatieadviseur bij TNO Management Consultants. Hij werkt aan vraagstukken van publiek management en richt zich in het bijzonder op (keten)samenwerking tussen overheid, maatschappelijke organisaties en burgers. Veel van zijn opdrachten bevinden zich binnen de domeinen van zorg en justitie. Joost Vos schreef een boek over resultaatgericht management en een proefschrift over de Münchhausenbeweging (2010). In dit proefschrift beschrijft hij hoe een bijzondere groep bestuurders de zorg voor kwetsbare Rotterdammers verbetert. In 2012 publiceerde hij de resultaten van een langjarig onderzoek naar samenwerking tussen zorg en justitie bij de aanpak van veelplegers. Joost Vos woont in Apeldoorn en is voorzitter van de kerkenraad van de Grote Kerk en voorzitter van de Raad van Toezicht van het PCBO. E-mail: vos@tmc.tno.nl

Maatschappelijke zorg is niet langer het primaat van de overheid, waar burgers een oordeel over hebben en waar ze eisen kunnen stellen aan de kwaliteit. Er wordt van burgers een nieuwe en actieve houding gevraagd. Het begrip burgerparticipatie krijgt daarmee een nieuwe betekenis. Burgers worden onderdeel van het systeem van maatschappelijke zorg. Dat vraagt om samenwerking tussen overheid, burgers en maatschappelijke organisaties. En het biedt kansen aan burgers om te kiezen uit diverse rollen. Dit kan zijn als maatschappelijk ondernemer, als co-creërende consument, als vrijwilliger of mantelzorger, als actieve betrokkene bij de politiek, of als verbinder van partijen. Voorbeelden passeren de revue. Van de overheid vraagt dat om de creativiteit om mensen aan te spreken in deze verschillende rollen. Er is niet één vorm van gewenst gedrag maar er zijn vele manieren waarop burgers een bijdrage kunnen leveren.

dr. Joost Vos

DE HOFNAR

Bij een paleis hoort een nar. Hij is de officiële grappenmaker aan het hof. Enerzijds wekt hij de indruk onderaan de sociale ladder te staan, anderzijds is hij in de positie om leden en gasten van het hof te doorgronden en hen voor de gek te houden of de spot met hen te drijven.
De hofnar van het congres is de drijvende kracht achter theater Merlijn, Aad van der Waal. In zijn kleine theaterzaal geeft hij theaterlessen aan jongeren en volwassenen. De magie van het individu en het samenspel staan bij hem voorop. Hij verzorgt ook workshops en coacht toneelspelers.
Aad houdt van taal en hij speelt er graag mee. Dat hoor je terug in zijn verhalen, zijn toneelstukken en zijn gedichten. Hij zet zijn lezers en toehoorders voortdurend op het verkeerde been. Zoals het een echte hofnar betaamt.

Dit congres werd mogelijk gemaakt door de welwillende medewerking van

---

PALEIS HET LOO

Apeldoorn